

Μυταράς: «Εμπνέομαι και

Ο σημαντικός Έλληνας ζωγράφος μιλάει στην «Κ» για τη σχέση φωτογραφίας και ζωγραφικής με αφορμή έκθεσή του που παρουσιάζεται στο Τόκιο

Ο Δημήτρης Μυταράς αναμφισβήτητα αποτελεί στις μέρες μας ένα από τα σύγχρονα ελληνικά σύμβολα στον εικαστικό χώρο. Παρ' όλο που ο ίδιος ζει συνέχεια στην Ελλάδα, τα έργα του αναγνωρίστηκαν και αγαπήθηκαν έξω από τα σύνορα της χώρας μας. Από τις Βρυξέλλες, όπου σημείωσε μεγάλη επιτυχία η ατομική του έκθεση στις αρχές Μαΐου, την Αμερική και συγκεκριμένα στην «Μετρόπολις Γκάλερι» της Νέας Υόρκης, όπου είχε μια ακόμη σημαντική παρουσία το Δεκέμβριο του '90, αλλά και από τη μακρινή Ανατολή, στο νέο πλέον Παγκόσμιο Κέντρο Τεχνών, το Τόκιο. Τρεις πρόσφατες ατομικές του εκθέσεις, στην «ΠΙΑΣ» τον Ιανουάριο του '91, στην «ΕΧΡΟ» το Μάρτιο του '91 και στο Τόκιο αυτή την εποχή, χάρισαν ακόμη μεγαλύτερη αναγνώριση στον καλλιτέχνη, ενώ δύο ακόμη έχουν προγραμματισθεί για να πραγματοποιηθούν το 1992. Μια αναδρομική που θα παρουσιασθεί τον Ιούνιο στο Παρίσι και στη συνέχεια θα μεταφερθεί στο Τόκιο.

Τα έργα του Μυταρά χαρακτηρίζονται από μεγάλες επιφάνειες, όπου πρωταρχικό ρόλο παίζουν τα ζωντανά αισιόδοξα χρώματα με κύριο θέμα πολλές φορές τις φιγούρες-πορτρέτα. Αυτά μπορεί να προέρχονται είτε από το φανταστικό χώρο του θεάτρου, είτε από φωτογραφίες τις οποίες ο ίδιος είχε βγάλει. Η φωτογραφία, εξάλλου, για τον Δ. Μυταρά είναι μια παλιά αγαπημένη του ασχολία που πολλές φορές συνδέεται αναπόσπαστα με τη ζωγραφική του.

Έργα του, όπως η «Γυναικά στον καθρέφτη», «Μαρίνα», «Αήδα», «Μαρία», που θα ταξιδέψουν από το Παρίσι μέχρι το Τόκιο, βασίζονται σε φωτογραφίες που τράβηξε ο ίδιος.

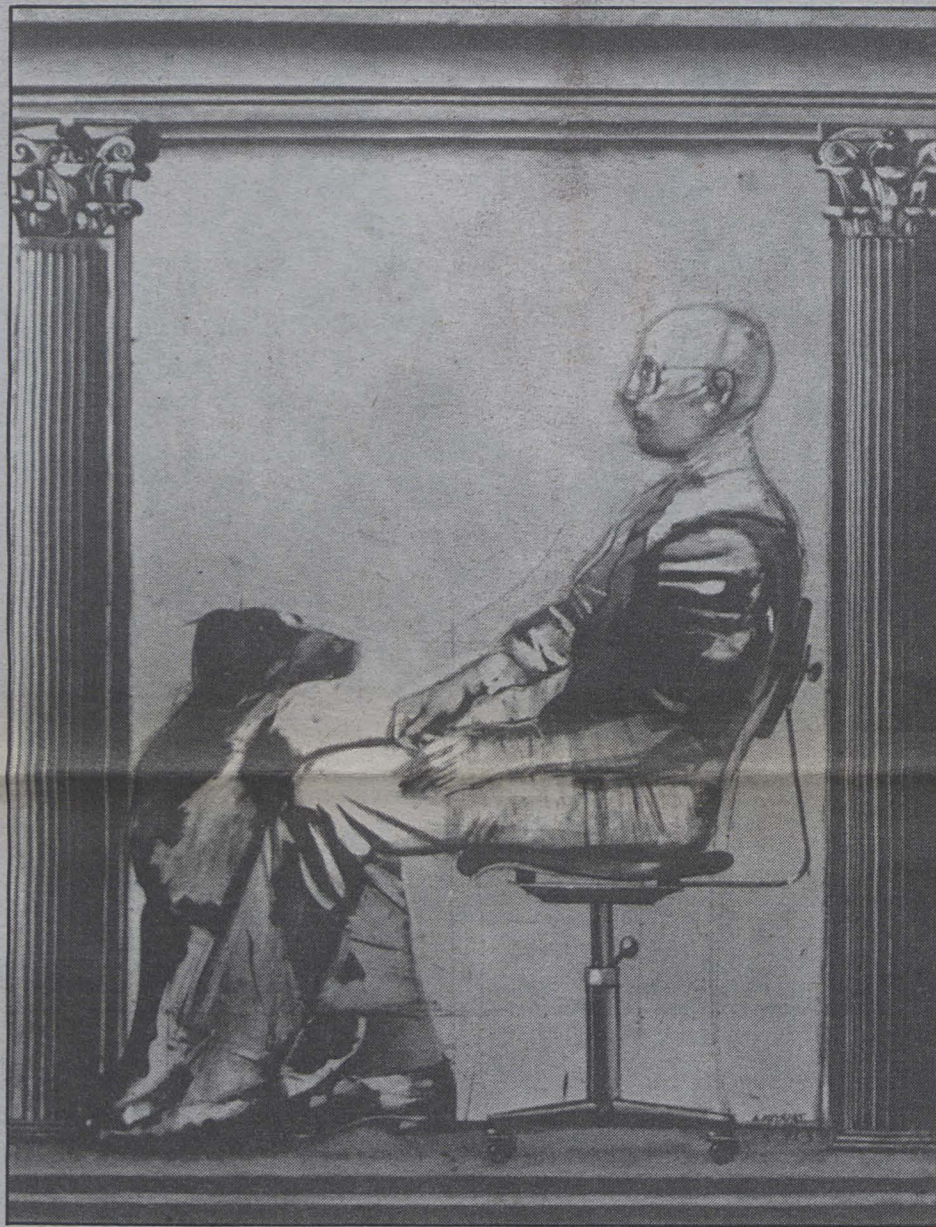
«Η φωτογραφία, λέει, για πολλά χρόνια έπαιξε σημαντικό ρόλο στη ζωγραφική μου. Στα χρόνια 1968-1975, χρησιμοποίησα σχεδόν αυτούσιες τις φωτογραφίες. Μέσα από το ύψος του "φωτογραφικού ρεαλισμού" που επικρατούσε τότε και σαν βασικό στοιχείο "πληροφόρησης" που μου παρείχε την ευχέρεια να επιλέγω συχνά τμήματα για τις συνθέσεις μου.

Σήμερα εξακολουθώ να χρησιμοποιώ τη φωτογραφική μηχανή σαν ερασιτέχνης φωτογράφος, είτε για δική μου χρήση, είτε για να επισημαίνω ζωγραφικά θέματα στους σπουδαστές της Σχολής Καλών Τεχνών, μέσω προβολής διαφανειών.

Σε όλες τις περιπτώσεις το συνιστούσα σαν ένα μέσο, "εναισθητοποίησης" και έκφρασης του ανθρώπου που δεν έχει άλλες ευκαιρίες ν' αποτυπώσει τις οπτικές του εντυπώσεις».

Με τη φωτογραφία λοιπόν ο Δ. Μυταράς έχει μία στενή και παλιά σχέση. Στο βιβλίο του «Μη μιλάς πολύ για Τέχνη» και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο «Σημειώσεις πάνω στη δουλειά μου», αναφέρεται σ' αυτήν την αντιστοιχία ζωγραφικής και φωτογραφίας, αλλά και της σχέσης του γενικότερα με τη φωτογραφία.

«Ξεκίνησα, γράφει, τραβώντας εκατοντά-

Πάνω, φωτογραφία του Δημήτρη Μυταρά ως μοντέλου. Εδώ τον ενδιαφέρει η στάση που κάθεται. Αριστερά, η πάνω φωτογραφία «χρησιμοποιήθηκε» αργότερα από τον ζωγράφο για τα έργα της περιόδου 1971-1976 με τίτλο «Επιτάφια πορτρέτα».

δες φωτογραφίες, από σπίτια, ανθρώπους και αντικείμενα. Έτσι είδα πράγματα τα οποία είχα συνηθίσει να μη βλέπω εδώ και χρόνια. Το αρχείο αυτό το πλουτίζω ερασιτεχνικά ακόμη και σήμερα, μολονότι προ πολλού έχω σταματήσει να χρησιμοποιώ τη φωτογραφία με την έννοια του ντοκουμέντου. Και αυτό, διότι πιστεύω ότι η φωτογραφία δεν αντιπροσωπεύει καμία ιδιαίτερη λύση στα ζωγραφικά προβλήματα». Και συνεχίζει: «Για να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα, είναι αλήθεια ότι η ωμή γλώσσα του φωτογραφικού ντοκουμέντου ασκεί μία κριτική, είτε πολιτική, είτε κοινωνική. Αυτό είναι ακριβώς το στοιχείο που μεταφέρεται στη ζωγραφική μέσω της φωτογραφίας».

Βέβαια, η φωτογραφία ως φωτογραφικό ντοκουμέντο «χρησιμοποιήθηκε» τη δεκαετία του '50-'60 και από άλλους ζωγράφους που άσκησαν παγκόσμια επιρροή στον εικαστικό χώρο.

Κολλάζ

«Στην περίπτωση του Ράουζεμπεργκ, επισημαίνει ο Δ. Μυταράς, η φωτογραφία, κατα-

σκευασμένη μέσω μιας "μηχανικής όρασης", χρησιμεύει σαν εννοιολογικό στοιχείο κατ' αρχήν και στη συνέχεια σαν υλικό με ιδιόμορφη υφή (matiere). Με πιο απλά λόγια, η φωτογραφία εδώ είναι μέρος ενός πολυποικίλου κολλάζ που εκτός των άλλων συμπεριλαμβάνει χαρτιά κάθε είδους, ξύλα, χρώματα και νεροχύτες.

Στην περίπτωση δε του Αντι Ουόρχολ είναι ένας τρόπος καταγγελίας μιας υπερκαταναλωτικής κοινωνίας, όπου η εμπορία των ιδεών παίζει το σημαντικότερο ρόλο».

Εναν άλλο επίσης ζωγράφο που ο Έλληνας καλλιτέχνης θεωρεί σημαντικό είναι ο Τζενοβέζε, ο οποίος χρησιμοποιεί τη φωτογραφία για να καταγγείλει πολιτικές πράξεις ή πράξεις βίας, έχοντας βιώματα από την ταραγμένη πρόσφατη ιστορία της Ισπανίας ή τις χώρες της Λατινικής Αμερικής. Σίγουρα τα ονόματα των Ράουζεμπεργκ, Αντι Ουόρχολ, Μαν Ρέι, Τζενοβέζε, που όχι μόνο «χρησιμοποίησαν» τη φωτογραφία, αλλά άλλοτε την ενσωμάτωσαν στο έργο τους και άλλοτε έγιναν οι ίδιοι φωτογράφοι (Μαν Ρέι), σημάδεψαν μια εποχή. Μια εποχή όπου οι φωτογράφοι άρχισαν

να παίρνουν τα πράγματα στα χέρια τους, και όχι «τυχαία». Και στην Ελλάδα;

Εργαστήριο

«Τα τελευταία χρόνια η φωτογραφία στην Ελλάδα κατακτά όλο και μεγαλύτερο χώρο. Οι εκθέσεις γίνονται ολοένα καλύτερες και ένα πλήθος από καθαρά φωτογραφικά λευκώματα κυκλοφορούν στα βιβλιοπωλεία.

Από μια σχετική πείρα που έχω στο Δήμο Αθηναίων, οι αιτήσεις για φωτογραφικές εκθέσεις είναι πάρα πολλές και ποιοτικά σημαντικές.

Στις Σχολές Καλών Τεχνών Αθηνών και Θεσσαλονίκης οι προσπάθειες για ένα πλήρες και συνεχώς εργαζόμενο εργαστήριο φωτογραφίας είναι στην αρχή ακόμη, μολονότι η φωτογραφική τέχνη επηρεάζει σταθερά τη ζωγραφική με πολλούς τρόπους».

Αισιόδοξος ο Δ. Μυταράς για το μέλλον της φωτογραφίας στην Ελλάδα. Αισιόδοξοι και μεις για τον Δ. Μυταρά, που έξω από τη χώρα μας μεταφέρει συνεχώς το μήνυμά της ελληνικής τέχνης.

Αννα Σκαρλάτου

